

ÎNCHEIERE

28 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul: Iulia Sîrcu

Judecătorii : Mariana Pitic, Iurie Bejenaru

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Xenia Rubașco,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Xeniei Rubașco împotriva Comisiei pentru problemele victimelor represiunilor politice a Comitetului Executiv al UTA Găgăuzia și Ministerului Finanțelor cu privire la încasarea valorii bunurilor confiscate în urma represiunilor politice,

împotriva deciziei Curții de Apel Comrat din 14 aprilie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de către Xenia Rubașco și menținută hotărârea Judecătoriei Comrat din 29 octombrie 2015, prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a t ă:

La 24 iunie 2014, Xenia Rubașco a depus o cerere de chemare în judecată, concretizată la 21 iulie 2014, împotriva Comisiei pentru problemele victimelor represiunilor politice a Comitetului Executiv al UTA Găgăuzia și Ministerului Finanțelor cu privire la încasarea valorii bunurilor confiscate în urma represiunilor politice.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la 14 ianuarie 2011 Procuratura Generală a RM i-a eliberat certificatul de reabilitare nr. 21(13)-543/89-100, conform căruia Sibov Eugeniu Andrei, născut în anul 1900, Sibova Eugenia Ilie anul nașterii 1910 și Sibova Xenia Eugeniu anul nașterii 1936, care locuiau în s. Comrat, raionul Comrat RSSM au fost deportați din motive politice și trimiși în regiunea Curgan, Federația Rusă pentru domiciliul permanent, iar la 26 octombrie 1949 prin decizia Adunării convocate special a RSSM i-a fost înaintată învinuire în săvârșirea infracțiunilor politice.

Conform Hotărârii Procuraturii RSSM din 24 noiembrie 1989 în baza art. 1 din Decretul Prezidiului Sovietului Suprem al URSS din 16 ianuarie 1989 „Privind măsurile suplimentare de restabilirea echității în privința victimelor represiunilor, care au avut loc în perioada anilor 30-40 și începutul anilor 50”, membrii familiei Sibov au fost reabilitați.

În baza art. 3 din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din 08 decembrie 1992, Sibov Eugeniu Andrei, anul nașterii 1900 și Sibova

Eugenia Ilie anul nașterii 1910 au fost recunoscuți ca victime ale represiunilor politice și au fost reabilitate post-mortem. Reclamanta, Sibova Xenia Eugeniu anul nașterii 1936, care a fost deportată împreună cu părinții săi la fel a fost recunoscută ca victima represiunilor politice.

Conform art. 3 din Legea sus enunțată, membrii familiei Sibov au fost declarați ca victime ale represiunilor politice. Persoanele supuse represiunilor și ulterior reabilitate sînt reintegrate în drepturile politice, sociale și civile, pierdute de acestea în legătură cu represiunile politice, conform art. 10 din aceeași Lege.

În baza art. 12 din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, cetățenilor Republicii Moldova supuși represiunilor politice și ulterior reabilitați li se restituie, la cererea lor sau a moștenitorilor lor, bunurile confiscate, naționalizate sau scoase în orice alt mod din posesia lor.

În cazul în care bunurile confiscate, naționalizate sau scoase în orice alt mod din posesie în legătură cu represiunile politice nu pot fi restituite, valoarea acestora se recuperează prin achitarea de compensații, în baza cererii depuse de persoanele reabilitate sau de moștenitorii acestora.

Cu acordul persoanelor supuse represiunilor politice și ulterior reabilitate sau al moștenitorilor acestora, restituirea în natură a caselor de locuit poate fi înlocuită prin recuperarea valorii lor, evaluate prin aplicarea prețurilor de piață în vigoare la data satisfacerii cererii, sau prin acordarea, în mod prioritar, a unui spațiu locativ amenajat.

În cazul în care bunurile nu s-au păstrat sau nu pot fi restituite în natură, fiind privatizate în condițiile legii, se recuperează valoarea lor în formă de compensație bănească sau de valori materiale, luîndu-se ca bază prețurile de piață în vigoare la data examinării cererii.

Conform Actului de inventariere a bunurilor nr.5923 din 06 iulie 1949, legalizat la 06 iulie 1949 de către membrii Comitetului Executiv, raionul Comrat Sovietului Raional Comrat de deputați ai poporului RSSM, familia lui Sibov Eugeniu Andrei, a.n. 1900, constituită din trei persoane, locuitorii s. Comrat. raionului Comrat a fost deportată la 13 iunie 1941. În satul Comrat, raionului Comrat pe str. Sovetscaia nr. 32 au rămas următoarele bunuri, diferit mobilier: scaune, mese, dulapuri, îmbrăcăminte, lenjerie de pat, obiecte de uz casnic, seturi de veselă, covoare și altele, în cantitate de 103 de denumiri, cu indicarea prețului de vânzare a bunurilor confiscate, reflectate în Actul de inventariere a bunurilor nr. 5923 din 06 iulie 1949, în sumă de 1639 (o mie șase sute treizeci și nouă) de ruble sovietice.

Totodată, Banca Națională a RM, conform răspunsului nr. 10-01-205-1/160/3291 din 20 octombrie 2011, a efectuat calculul în valuta națională a echivalentului sumei în 1639 ruble sovietice, ținînd cont de toată informație accesibilă.

Banca Națională din Moldova consideră posibilă efectuarea calculului echivalentului sumei bănești, exprimată în ruble sovietice, în dependența de la prețul pentru aur. În baza informațiilor, datate cu 18 octombrie 2011, referitor la schimb valutar a valutei naționale și a prețului mondial de piață pentru aur ca și informației respective pentru anul 1949, a fost prezentat următorul calculul a echivalentului în valuta națională în sumă de 1639 ruble sovietice:

- echivalentul sumei în 1639 ruble sovietice pe data de 18 octombrie 2011, calculate în baza cursului oficial a rublei sovietice față de dolar SUA pentru anul 1949 (5 ruble 30 copeici pentru 11 dolari SUA), prețul aurului pentru anul 1949 a constituit (31,70 de dolari USA), iar la 18 octombrie 2011 (1658 dolari SUA), ca și cursul leului moldovenesc față de dolar SUA la data de 18 octombrie 2011 (1 dolar SUA = 11,7334 lei moldovenești) constituie 189780,78 lei moldovenești.

În baza certificatelor de moștenitor, eliberate de biroul notariat de stat din sectorul Rîșcani or. Chișinău la 03 septembrie 1996, se confirmă faptul, că succesorii lui Sibov Eugeniu Andrei, născut în anul 1900, decedat la 24 august 1984, sunt: fiica Rubașco (numele după tată - Sibova) Xenia Eugeniu, născută în anul 1936, și mama ei Sibova Eugenia Ilie, născută în anul 1910, soția decedatului, care a decedat la 05 aprilie 1999.

În certificatul de moștenitor legal se indică, că bunurile succesoriale, la care a fost eliberat certificat, sunt constituite din: dreptul de solicitare a restituirii bunurilor, confiscate, naționalizate sau ridicate din posesia prin orice alt mod în baza Legii RM nr. 125-XII din 08 decembrie 1992 „privind reabilitarea victimelor represiunilor politice” sau reparării valorii lor prin achitarea compensației, cuvenite cet. Sibov Eugeniu, a.n. 1900, reabilitat pe data de 12 decembrie 1989, conform certificatului de reabilitare din 14 ianuarie 2011 nr. 21 (13)-543/89-100.

Conform raportului comisiei de evaluare a bunurilor mobile nr. 10-01205-1/160/3291 din 20 octombrie 2011, întocmit de BNM, prețul de piață a bunurilor mobile, care aparțineva familiei Sibov, constituie 189780,78 lei moldovenești, echivalentul a 1639 ruble sovietice.

Solicită Xenia Rubașco repunerea în termenul de depunere a acțiunii și încasarea de la Comisia pentru problemele victimelor represiunilor politice a Comitetului Executiv al UTA Găgăuzia prin intermediul Ministerului Finanțelor suma de 189780,78 lei în vederea recuperării valorii bunurilor confiscate în urma represiunilor politice.

Prin hotărîrea Judecătorei Comrat din 11 octombrie 2015 acțiunea Xeniei Rubașco a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 25 noiembrie 2015, Xenia Rubașco a declarat apel împotriva hotărîrii primei instanțe, cerînd admiterea acestuia, casarea hotărîrii primei instanțe și emiterea unei noi hotărîri de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Comrat din 14 aprilie 2016 a fost respins apelul declarat de către Xenia Rubașco fiind menținută hotărîrea primei instanțe.

Pentru a decide astfel, instanța de apel s-a bazat pe prevederile art. 12¹ din Legea nr. 1225 din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice și a concluzionat că apelanta Xenia Rubașco s-a adresat în instanța de judecată cu omiterea termenului de 3 ani, prevăzut de norma indicată, fapt recunoscut de Xenia Rubașco în cererea de chemare în judecată solicitînd repunerea în termen și aceasta deoarece la 14 ianuarie 2011 ultima a cunoscut despre faptul că ea și tatăl ei Eugeniu Sibov au fost reabilitați în urma represiunilor politice, iar cu acțiune în instanța de judecată s-a adresat la 24 iunie 2014.

La 18 mai 2016, Xenia Rubașco a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, cerînd admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărîrii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărîri de admitere integrală a acțiunii.

Recurenta, Xenia Rubașco, în motivarea recursului a indicat că nu este de acord cu hotărârile instanțelor de judecată emise în cauza dată, deoarece sunt neîntemeiate.

În conformitate cu art.434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei redactate. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ consideră că recursul este declarat în termen, deoarece decizia instanței de apel a fost recepționată de către Xenia Rubașco la 05 mai 2016, iar la 18 mai 2016 ultima a declarat recurs.

Examinînd temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) prevede că săvârșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Xenia Rubașco nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, analizînd actele cauzei completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ constată că, argumentele recurente se limitează la situația de apreciere de către instanțele ierarhic inferioare a circumstanțelor de fapt a cauzei, iar argumentele invocate în recursul declarat de către Xenia Rubașco , în esența lor, sînt similare argumentelor invocate atît în prima instanță cît și în instanța de apel și sînt expuse asupra circumstanțelor de fapt și nu de drept.

Argumentele invocate în recurs precum că, atît decizia instanței de apel cît și hotărîrea primei instanțe contravine normelor de drept material și că nu au fost pe deplin constatate și elucidate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii, nu pot fi reținute, deoarece în speță, ambele instanțe de judecată au stabilit just circumstanțele pricinii, precum și au aplicat elocvent normele juridice, ce guvernează raportul juridic litigios.

În consecință, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține și jurisprudența CEDO conform căreia recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede putere de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcel contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când motivele recursului indicate în cazul din speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii atât în prima instanță cât și instanța de apel, asupra căreia instanța de apel s-a pronunțat în modul corespunzător.

Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Xenia Rubașco ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Xenia Rubașco se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului, judecătorul:

Iulia Sîrcu

Judecătorii:

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru